

5453

Aliphatic

891.99

Q-35

4. Infrared
1989

2011

Ե. Ա. ՓԻՐԱՐ

ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ

Բ.

ՈՐՔԱՆ ՏԵԻԵԼՈՒ Է

ՇՈԳ-ՄՈԳ.



Կ. ՊՈԼԻՍ

Տպագրութիւն Գ. ՊԱՂՏԱՏԵԱՆ

Սուրբ-Հովհաննէս 14

291.99

Ա-35

1909

12003

Վ. Բախչյան
պատմիչ

ՈՐՔԱՆ ՏԵԽԵԼՈՒ Է

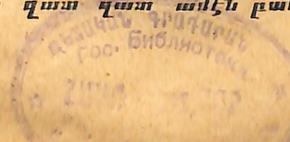
Յաւերժական, անհունապէս տեղ ոչինչ կայ աշխարհիս վրայ: Տակն ալ ասանկ է կարծեմ:

Ինչ որ սկիզբ մը ունի, պէտք է որ վախճան մըն ալ ունենայ: Բացառութիւնը կը կազմեն այս օրէնքին՝ իմ երբեմն գրած յօդուածներս որոնք ոչ մին ունին և ոչ միւսը: Սկիզբին և վախճանին մէջ գտնուած միջոցին «տեղութիւն» կ'ըսեն, ինչ որ ինծմէ աղէկ գիտէք անշուշտ: Կեանքը՝ այդ ամենէն թանկագին, ամենէն կարեւոր բանը, ան ալ իր տեղութեան սահմանը ունի, որմէ անդին անցնիլ տեսնուած բան չէ:

Ամենէն քաջառողջ, ամենէն աներես և ամենէն հաւատարմիտ մարդը շատ շատ հարիւր տարի կրնայ ապրիլ:

Մթնոստացմը օրինակ մի բերէք ինծի: Եթէ այդ երանելին չափը անցուց և երկարակեցութեան recordը տուաւ մեզի, պատճառը ան է որ՝ նախ Աւեսաբեր չէր չարդար, ան ատենները օրօնօպիլ չի կար, ամէն առաւօտ ստիպուած չէր մեզի պէս քարի կարծրութեամբ թոյա եղած օձիք մը կոճկելու և յետոյ Նուրհանի շիրին «Սեւ ու ձերմակ»ները կարդալու հարկին մէջ չէր գտնուէր:

Տեղութիւնը չափուած, կտրուած, որոշ սահման մը ունի զառ զառ ամէն բանի համար և քանի մը աննշան



26147-61P

բացառութիւններ՝ օրէնքին անվիճելիութիւնը խախտելու բնոյթը չեն կրնար ունենալ:

— Ո՞րքան կ'ապրի վարդը: Առտու մը միայն:

— Ինչքա՞ն կը տեէ՛ ամենէն զիմացիուն կօշիկը: Երեք ամիս:

Եթէ ըսէք ինծի թէ՛ տասը օր զիմացող վարդեր տեսած էք, ես կը պատասխանեմ թէ՛ կեանքերնուդ մէջ երբեք Հիւկօ չէք կարգացած, իսկ երբ աղացուցանելու կը ջանաք թէ՛ կօշիկներ կան որ տարի մը կրնան ապրիլ, այն ատեն սա համոզումը կը գոյացնեմ թէ՛ դուք՝ մեղքընալիք զոհերն էք . . . Դամիանոս Փափաղեանի ռէքլամներուն:

Մէրը՝ նոյն իսկ ասոր ամենէն բուռն, ամենէն անշահախնդիր, ամենէն անյաղ տեսակը զիմանայ, զիմանայ տարի մը, երկուք և կամ շատ շատ երեք: Չորս տարի տեղ սէրին aberration կ'ըսեն Ֆրանսացիք, nonsense՝ Անգլիացիները և Իզմիրցիները . . . — Խե՛ւ է եսփում:

Երկու փակագիծի մէջ ըսեմ թէ՛ մինակ «Համր սէր»երն են որ սովորականէն քիչ մը տեղի կը քչեն: Ատոր ալ յանցանքը իմս չէ:

Կնկան մը դեղեցկութիւնը, ո՛ւր որ ալ երթաք, հազիւ հինգ տարի կը զիմանայ: Տեղութեան միեւնոյն չափը ունին նաև . . . պարտքերը ինչպէս նաև առնելիքները, որոնց հինգ տարիէն ետքը՝ միայն խեղը կրնա տեսնել:

Հայ գրական հանդէսներուն կեանքը վեց թիւ է և Մնակեանի առաջները տասներմէկ արարուած կը տեսն, ան ալ Իսկիւտարի մէջ:

Այս ամէնուն մէջ մինակ բան մը կայ որ ո՛չ չափաւնի, ո՛չ սահման, ո՛չ սկիզբ, ո՛չ վախճան և ո՛չ ալ դարման. ատ ալ մեր լրագրագետներուն . . . բարաւրդութիւնն է:

Շատ երկար, Մանգուսի խմբագրականներուն պէս երկար պիտի ըլլար եթէ մի առ մի չափելու և սահմանելու ելլէի ամէն բաներու տեղութիւնը:

Ուրիշին գիտցածը նորէն կրկնել . . . ձեռքէն խլել պիտի ըլլար Բասիմի միակ առաքելութիւնը:

Բայց բան մը կայ որուն տեղութեան չափը գիտնալ տրուած չէ ձեզի:

Հակառակ մի՛ պնդէք, պզտիկ կը մնաք:

Ըսէք տեսնեմ. Որքա՞ն տեղու է . . . պաշիկը:

Ձայն չի կայ: Ձեր համրութիւնը չի զարմացներ զիս, որովհետեւ ձենէ չատերը նախ չեն գիտեր թէ ի՞նչ է պաշիկը, ինչպէս Ֆելլա՛ կիները չեն գիտեր թէ ի՞նչ է վարտիկը:

Տէրտէրին աջը կ'առնէք, կը համբուրէք հայրիկին ձեռքը և կը կարծէք թէ պաշիկ ըսուածը ատ է: Խեղճեր: Ինչո՞ւ հեռուները կ'երթանք:

— «Համբոյր տո՛ւ միմիանց» կը կարգան մեր եկեղեցիին մէջ և ժողովուրդը իրարու ականջին . . . «Բրիստոս յարեաւ» կ'ըսէ:

Ահա ինչպէս կը հասկնանք պաշիկը և ինչպէս համբոյր կուտանք իրարու:

C'est bête . . .

Դիտաւորութիւն չունիմ համբոյրին ինչ ըլլալը բացատրել ձեզի: Ասիկայ կրնայ հեռուները տանիլ մեզի և որեւէ գինով չպիտի ուզէի որ երկար գրողի համբաւը վաստկիմ, գրեթէ ձրիապէս: Ես կը դաւանիմ որ յօդուած մը արժէք ունենալու համար պէտք է որ կարճ ըլլայ, ինչպէս որ համբրութիւնը բանի մը ծառայելու համար պէտք է որ երկայն ըլլայ:

Ես չեմ պահանջեր որ ամէնքդ ալ տարբալուծած ըլլաք պաշիկը և հասկնաք զայն այնպէս ինչպէս որ հասկցած էր

այն տարաբաղդիկ բանաստեղծը որ իր վերջին շունչը ար-
ձակած պահուն հետեւեալ տողերը երգեց :

La salive de tes baisers sent la dragée,
Avec je ne sais quoi d'une épice enragée.
Et la double saveur se confond tellement
Que j'y mange à la fois du sucre et du piment.

C'est dans le même instant l'eau courante et la
braise
C'est plus chaud qu'un alcool, et plus frais
qu'une fraise.

Et ton souffle s'y mêle et me monte au cerveau
Comme le vent du soir grisé de foin nouveau.

Դեռ այն նրբացած չրթունքները չունինք՝ համայնի
մը մէջէն զանազանելու համար ալքհոլը . . . ելակէն :

Համայնի դպրոցին մանկապարտէզի աշակերտներն ենք
տակաւին և հազիւ սորվեցուցած են մեզի թէ՛ ինչպէս որ
գաղափարներու շփումէն լոյս կը ծագի, այնպէս ալ չըր-
թունքներու շփումէն կը ծնին . . . արու և էգ միք-
րոպները :

Կարճ կապելու, և ստիպուած չըլլալու համար յօդ-
ուածս ողողել կէտադրութիւններով՝ որոնք ուրիշ բան
չեն բաց եթէ տաղադրութեան ամօթխածութիւնը, բուն
ինդրոյն կ'անցնիմ և կ'ուզեմ սորվեցնել ձեզի, եթէ ոչ
համբոյրին ինչ ըլլալը, բայց գոնէ անոր տեղութեան
սահմանը :

Etiquetteի աշխարհին մէջ ամէն ինչ կը հպատակի
կանխաւ որոշուած օրէնքի մը և կամ սովորութեան մը :

Ներելի չէ, օրինակի համար, պարահանդէսի մը մէջ
երկու քաարիլ պարել միեւնոյն ջանքին հետ և մինակ տեղ

մը քաշուիլ տասը վայրկեանէն աւելի : Այսօրուան փող-
կապը վաղն ալ չեն դներ և միեւնոյն ձեռնոցը երեք ան-
գամ իրարու վրայ հագնելը՝ պարզապէս քիթիբիթսու-
թիւն է :

Շիք մարդը երբ ստիպուած է ձառ մը ըսել, տասը
վայրկեանի մէջ ըսելիքը կ'ըսէ կը լմնցնէ : Մէկ ժամ շա-
րունակ խօսողը . . . Ամասիայի առաջնորդ կ'ընեն :

Միայն պաշիկը կար որուն տեղութեան վրայ նոյն
խակ Տիկին ար ժանսէի կենցաղագիտութեան գրքին մէջ
տող մը չէ գրուած . հետեւեալ ամէն մարդ ուզած եղա-
նակովը կը պագնէր և ուզածին չափ կ'երկարէր անոր
տեղութիւնը :

Savoir Vivreի այս թերութիւնը կուգայ սրբագրել
. . . Պրութինի ոստիկանութիւնը :

Պարոն Ռուզվելթի երկրին մէջ — սպասելով որ Պարոն
Թաֆթինը ըլլայ — կ'երեւայ թէ վերջերս նորաստեղծ համ-
բոյր մը մէջտեղ ելած էր որ պարզապէս գայթակղութիւն
կը պատճառէր առաքինազարդ եանքիներու աշխարհին մէջ :

Այսուհետեւ soul kiss ըսուած պաշիկը արգիլուած է
Պրութինի մէջ, ինչպէս արգիլուած է թրամվէյներու մէջ
թքնելը ի Նիւ-Եօրք :

Հոգեշունչ համբոյրը — ես այսպէս կը թորգմանեմ
soul kissը, եթէ երբէք Պարոն Գրիգոր Մալխաս կը ներէ
— պագնուելու տեսակ մըն է որու մէջ կը թուի՝ գեղանի
ամերիկուհիները, Gibson girlերու այգ մտատիպարները
երեսց ամբողջ հոգին կը դնեն, ինչպէս մեր հայուհիները
երեսց ամբողջ . . . լորձունքը :

Տեսած էք երբէք և կամ կրնա՞ք երեւակայել համբոյր
մը որ տէէ . . . մեկ վայրկեան եւ քառասունը եօթը երկ-
վայրկեան :

Այդքան ժամանակամիջոցի մը մէջ մենք կրնանք Ղա-

լաթիայէն Պուրիս անցնիլ, մինչդեռ Ամերիկացիները հազիւ կը պեճնորուն կոր համբոյր մը տալու և կամ առնելու :

Մէյ մըն ալ կ'ըսեն թէ հակոտնեաներու աշխարհին մէջ ժամանակը սուղ է :

Եթէ գործին մէջ սուղ բան մը կայ ան ալ համբոյրը ըլլալու է, ապա թէ ոչ անոր մէկ հատին համար հարիւր եօթը երկվայրկեան չէին զոհեր :

Միս Մօտ Ատամ — Նոր Աշխարհի Սառա Պէրնարը — պատճառ եղաւ որ Միացեալ Նահանգներու կառավարութիւնը քիթը խօթէ ատանկ intime խնդրոյ մը մէջ և անոր վրայ կանոնադրութիւն մը հրատարակէ իբրեւ թէ Անուղղակի Տրոց վերաբերեալ գործ մը ըլլար պաշիկ :

Գէշը հոն է որ եթէ այդ երկարաշունչ պաշիկները չորս պատի մէջ փոխանակուած ըլլային, ոստիկանութիւնը մատը չի պիտի փաթթէր հանրային բարոյականին դէմ ենթադրուած համբուրելու այդ եղանակը, ինչպէս կ'ընէ մենաշարժ մեքենաներու վազքին համար :

Բայց չէ, Վաշինկթոնի թողները և թողնուհիները — ինչպէս կը պատմէ *New-York Herald* — ամէն ամօթխածութիւն մէկ կողմ դնելով, այդ մօտի պաշիկը կուտան եղեր իրարու՝ փողոցին մէջ, squareներու վրայ, avenueներու երկայնքը, *Maison-Blanche*ի կամարներուն տակ, ոստիկանութեան աչքին առջև, տղաքներու դիմաց և *Salvation Army*ի պատկանող երկսեռ խումբերու քով և ասիկա՝ առատօրէն, առանց քաշուելու, իրաշուրթն և *en veux tu en voilà*. Ատկէ գալթակզութիւն մը ձեզի որով կը զրազի կոր այս պահուս ամերիկեան մամուլը, եւրոպականն ալ միասին :

Եթէ հետաքրքիր էք, թարգմտեմ ձեզի ոստիկանական այդ հրահանգին գլխաւոր քանի մը մասերը, և ասիկայ ասիթ մը պիտի ըլլայ ձեզի ցուցնելու թէ մարդ

ինչպէս կրնայ անգլիերէնէ թարգմանել . . . Ֆրանսական բնագրին հետեւելով :

«Պրաքլինի ոստիկանութիւնը իր այս պաշտօնական շրջաբերականով կը պատուիրէ պաշտօնի վրայ գտնուող բոլոր զօրագլուխներուն, տեղակալներուն, յիսնապետներուն, տասնապետներուն, ինչպէս նաեւ պարզ ոստիկան-զինուորաներուն որ այսուհետեւ պէտք է արգելին հանրային վայրերու մէջ այն համբոյրները որ երկու երկվայրկեանէն աւելի կը տևէ :

«Երբ պաշտօնի վրայ գտնուող ոստիկան մը կը տեսնէ թէ երկու տարբեր սեռի պատկանող անհատներ քիչ մը երկաթ քարակ պազնուելու վրայ են, պէտք է որ միջոց մը գտնէ այս կամ այն ձևով աղմուկ մը հանելու, իր ներկայութիւնը զգացնել տալու համար համբոյրի ճարմիշ եղող զոյգին : Եթէ հակառակ այս ազդարարութեան այդ երկու անձերը իրենց շրթունքները չի դառնն իրարմէ, օրինական միջոցներ պէտք է ձեռք առնուին այդ թիւֆեկնեց պաշիկին վերջ մը տալու համար :

«Իսկ եթէ ասով ալ կարելի չըլլայ առաջըր առնել այդ գայթակղութեան, ոստիկանութիւնը պէտք է ձերբակալէ զիրենք և քսան տուար տուգանք պահանջէ երկու երկվայրկեանէն անդին անցնող ամէն մէկ երկվայրկեանին համար :»

Ահա այդ հրահանգին ամփոփումը :

Այս հաշուով մէկ *soul kiss* տասը հազար հինգ հարիւր Ֆրանք և 65 սանթիմի կը նստի կոր, ինչ որ քիչ մը աղէ գին մըն է այդքան անուշ բանի մը համար :

Հակառակ սակայն այս օրէնքին խստութեան, նորէն *soul kiss* ամենէն շատ փնտուռած համբոյրի եղանակը կը մնայ կոր Ատլանտիանէն անդին :

Մինակ առաջին օրերուն պէս, Միս Մօտ Ատամի օրինակին հետեւողները ստէպ չեն ենթարկուիր կոր *con-*

traventionի անոր համար որ Պրուքլինի ոստիկանները միջոց մը գտած են թէ՛ օրէնքը յարգելու և թէ՛ թող տալու որ ամէն մարդ ուզած կերպովը գործածէ իր չրթունքները:

Ահա՛ թէ ինչպէս:

Երբ ոստիկան մը կը տեսնէ թէ երկու հոգի — տարբեր սեռէ, չի մոռնանք — իրարու քով գալով բերաննին կը բանան, ինքը անմիջապէս կը դոցէ աչքերը:

Այսպէսով թէ՛ օրէնքը տեղը գացած կ'ըլլայ և թէ պաշիկը:

Շ Ո Գ — Մ Ո Գ



Բարիդ հասած օրս կառախումբէն վար կ'իջնեմ թէ ոչ — կը գրէ ինծի բարեկամ մը — խոշոր գիրերով աղղարաբարութիւն մը աչքիս կը զարնէ պատին վրայ փակցուած:

FAMILY-HOUSE

Հիանալի դիրք, հեռաձայն,

Ասիաւիս բոլոր թերթերը եւ հանդէսները

Ֆրանսական խոհանոց

Ընտել երկսեռ յանախորդներ

16 Rue Cambon

Ամէնքը մէկանց գործիս կուգար և կառք մը վարձելով ուղղակի դիմացի ցոյց արուած հասցէին:

Տաճկական մազի ներկի նոր գիւտ մըն էր որ հետս կը տանէի, Բարիդի մէջ lancer ընկու համար:

Պանդոկին տէրը զուտ ֆրանսական քաղաքավարութեամբ մը զիս կ'ընդունի:

— Երբորդ յարկը սննեակ մը ունիմ որ ձեզի չատ յարմար պիտի դայ: Հանգստաւէտ սննեակ մըն է այդ, ուր confortի մասին բան մը պակաս չէ: Ժամը եօթնուկէսին

կուտանք իրիկուան ճաշը: Առտուն շօքօլա. թէյ կամ սուրճով կաթ: Դռնապանը ամէն առտու կը ներկէ pensionnaireներուն կօշիկները:

Օրը տասը ֆրանք պիտի վճարէի, ինչ որ գործիս կուգար:

Առանց վարանումի բռնեցի սենեակը և սնտուկներս ու պայուսակներս վեր բերել տուի:

Աղէկ մը լուացուեցայ, վրաս փոխեցի և դռնապանը ուղեցի տեսնել:

Յաղթանդամ, խնդում երես մարդ մը ներկայացաւ, քանի մը յանձնառութիւններ տուի և սենեակիս չորս կողմը աչք պտըտցնելէ ետքը դուրս ելայ Լաֆայէթ փողոցը հաստատուած քանի մը հայրենակից բարեկամներ երթալ տեսնելու:

Երկու երեք օր ետքը նշմարեցի թէ դռնապանը փոխուած էր: Յաղթանդամ մարդուն տեղ, տկարակաղմ, նիհար, կարմիր մազերով մարդուն մէկը կը ներկէր կօշիկներս:

Շաբաթ մը ետքը ասոր ալ յաջորդեց երկայն մօրուքով, ակնոցաւոր երիտասարդ մը որ Սամաթիացիի մը պէս կը խօսէր ֆրանսերէնը:

Դիտէի թէ ֆրանսայի մէջ ամէն օր նախարար կը փոխեն, դռնապաններուն համար ալ ասանկ է արդեօք:

Այս մասին դեռ վճիռ մը չի տուած, նայիս երկար մօրուքով դռնապանը կը փոխուի և տեղը կուգայ պէսերը ամիլուած մէկը որ ամէն մեղքիս վրայ երկու ուսերուն միջև կուղ մը ունէր:

Անբնական կը գտնէի սակայն այս պարբերական փոփոխութիւնը:

Այս մասին տնօրէնէն բացատրութիւն մը պահապալելու վրայ էի երբ աւելի կարեւոր բանի մը համար պէտք եղաւ հետը տեսնուիլ:

Վրաս ունեցած ամբողջ ստակս հստած էր, տուի մը ներկ չէի կրցած ծախել և Պոլիսէն սպասած ստակս կ'ուշանար:

Հետեւաբար պիտի խնդրէի տնօրէնէն որ քանի մը օր պայմանաժամ տար ինծի չարաթական հաշիւս մաքրելու:

Մարդը առաջարկութիւնս ընդունեց, պայմանաւ որ իրորդ յարկի սենեակս ձգէի, չորրորդին վրայ բնակելու համար:

Շաբաթ մը ետքը հինգերորդը ելայ, որովհետեւ Պոլիսէն սպասած ստակս միշտ կ'ուշանար գալու:

Ութ օր ետքն ալ խնդրեց որ եօթերորդը յարկի պղծտիկ մէկ սենեակով գոհանամ, սպասելով որ ստակս գար:

Առտու մը քովս եկաւ և հետեւեալ խօսքերը ըսաւ ինծի.

— Այսպէս չենք կրնար շարունակել, սիրելի պարոն, եօթերորդը յարկը վերջինն է: Հետեւաբար վաղուընէ սկսեալ դռնապանին սենեակը պիտի պառկիք և յանձն պիտի առնէք բոլոր այն պարտականութիւնները որ դռնապանին պաշտօնը կը կազմեն, այսինքն ամէն առտու pensionnaireներուն կօշիկները պիտի մաքրէք:

Ձէի կրնար ընդդիմանալ և մարդուն առաջարկը ընդունեցի:

Հիմայ կը բացատրեմ ես ինծի մարդուն հանձարեղ սխաթէմը: Չի վճարող յաճախողները կը բարձրացնէր մինչև վերի յարկը, օրին մէկն ալ դռնապանին սենեակը իջեցնելու ծամար:

Փորձանքը փորձանք էր և գլուխ ծռելէ դատ ուրիշ ճամբայ չի կար:

Յաջորդ առտու ունեցածս չունեցածս փողկեցի և իջայ վար:

Մինչև ստակին գալը դռնապանութիւն պիտի ընէի որովհետեւ հոգ. Բարիդի մէջ ո՞վ կը ճանչնար զիս:

Հարկաւ երկուշարթի բօսթան սպասածս պիտի բերէր :
Ներկին գործը յաջողցնելու համար, ամէն բան աչքս
առած էի :

Իրաւ, այս տարիքիս մէջ դռնապանութիւն ընել դժ-
ուարիս կուգար, բայց դժբաղդութիւնները մարդոց հա-
մար չեն միթէ :

Այս մտածումները ընելու վրայ էի երբ ժամացոյցը
կէս գիշեր կը զարնէ . պառկելու ժամն է, կամաց կամաց
կը հանութիմ, և անկողին չի մտած կօշիկներս, ըստ սովո-
րութեան, դռնէն դուրս կը դնեմ :

Առտուն կ'արթննամ և դուռը կը բանամ կօշիկներս
առնելու :

Ինչ աւանակ եմ եղեր, պառկած սենեակիս դուռը
փողոցին վրայ է եղեր և ես ուշադրութիւն չեմ ըրեր :

Բնականաբար անցնողին մէկը թռցուցած էր նոսի նոր
պօթիկներս :

Դժբաղդութիւն . — բայց չուտ մը միտիթարուեցայ :
Մէկ գոյգ կօշիկ պակաս կար ներկելու :

* * *

Դեռ անկողնիս մէջն եմ, տաքուկ տաքուկ կերազեմ
կոր, երբ ոպասուհին դուռս կը բանայ — այդ արտօնու-
թիւնը տուած եմ իրեն — ըսելու համար ինծի թէ ֆէսով
մէկը եկած է վարը և անպատճառ զիս տեսնել կուզէ :

Առտու առտու ո՞վ կրնար ըլլալ : Ներս մտնողը ան-
ծանօթ մըն է որ ամէն բանէ առաջ ներողութիւն կը խնդ-
րէ զիս անհանգիստ ըրած ըլլալուն համար :

Աթոռ մը ցոյց կուտամ իրեն և կը խնդրեմ որ նստի :

— Այսօր օդը շատ գէշ է, ըսաւ այցելուս :

Եթէ այս բանը ըսելու համար եկած էր, գործ ունինք :

Երբու՞նէ ի վեր է որ օդին աղէկ կամ գէշ ըլլալը
ծանուցանելու համար մարդերը կերթան կը գտնեն իրենց
անկողնին մէջ :

Ես չեմ տեսներ կոր, պատուհան չունիմ միթէ :

Ամէն ոէր ակնարկով մը կը սկսի և ամէն խօսակցու-
թիւն օդին գէշ կամ աղէկ ըլլալովը :

Յառաջաբանը դրուած էր, կրնայի հիմա հարցնել թէ
ինչ բանի կը պարտէի իր վաղադարթոյց այցելութիւնը :

— Աղաչանք մը ընելու եկած եմ :

— Հրամայեցէ՛ք :

— Հոլանտայի թագուհին նամակ մը պիտի գրէք
ինծի համար :

— Վիժումներու դէմ դեղ մը գտած էք հրամանքնիդ :

— Չէ Էֆէնտիս, ես բժիշկ չեմ :

— Հապա՞ :

— Սիկուրքայի գործ մը ունիմ, ինծի անիրաւութիւն
դ'ընեն կոր, կ'ուզեմ որ խնդիրս հասկցնես իրեն : Հոլան-
տացի ընկերութիւն մը անիրաւութիւն կ'ընէ կոր, այրած
տանս ստակը չուզեր կոր վճարել : Ամէն օր դեսպանա-
տուն երթալ գալէն հոգիս ելաւ, արժանի ալ ստակ
գնաց : Հիմայ եկած եմ խնդրելու որ անցած դարձածը
թագուհին իմացնես :

— Բայց ես ատանկ բաներ գրել չեմ գիտեր. փաստաբանի մը գնա :

— Ինծի աղէկութիւն մը պիտի ընես, էֆէնտիս, ի՞նչ կ'ըլլայ, ոտքդ պազնեմ :

— Քաւ լիցի : Բայց ըսի որ ես ատանկ բաներ գրել չեմ գիտեր :

— Ատ ձեր ազնուութիւնն է. ինծի ըսին որ Պոլսոյ մէջ եթէ մէկը կայ որ այդ նամակը կրնայ գրել, ան ալ հրամանաբղէ ես :

— Հեռդ կատակ ըրեր են. ես փաստաբան չեմ, աղաս :

— Գիտեմ որ ալօգաթ չէք. բայց ամէն մարդ կ'ըսէ կոր որ ձեզի պէս կնկան բան գրող չի կայ :

Ըսել է ունեցած համբաւս, ատանկ անկաւեաներու պիտի ծառայէ եղեր :

Ո՞ր օրը արդեօք երդում պիտի հանեմ, մէյ մըն ալ քրիչ ձեռք չառնելու :

Վրան բաց բան գրելը պատճառ մըն է արդեօք Վիլհէլմինա թագուհիին հետ թղթակցելու :

Հայեր կան որ կարծես երէկ իջեր են Արարատէն :

* * *

Անհաղորդելիօրէն տգեղ կին մը իր ամսանոյն :

— Աչքդ բա՛ց ինծի նայէ, ես խօսքը չիտկէ չիտակ կը ջրուցեմ, իմ քովս երկու երես չի կայ :

— Գոնէ Աստուած այդքանը ողորմեր է ինծի :

* * *

Մեր ստանտիկինները .

Պարտիզակէն նոր եկած պղտիկ սպասուհի մը, առաւ մը խենդի պէս տիրուհւոյն վրայ կը վաղէ և աչքերը կողիճներէն դուրս ելած աղիողորմ կերպով կը հեծծէ .

— Հանձմ, մեռնիմ պըտոր, երկու հատ քօյիշու կըլլեցի :

— Հոգ մ'ըներ, աղջիկս, հարիւր հատը քսան փարայի կուտան կոր :

* * *

Շատ անգամ կիները չափազանց ուրախութիւն ունենալնուն համար չէ որ կը խնդան, այլ գեղեցիկ ակռաներ ունենալնուն :

* * *

— Ունեցածնիս, չունեցածնիս պիտի հատցնես, տունը տեղը պիտի կործանես, մոխրի վրայ պիտի նստինք, կըսէր կին մը իր խաղամու էրկանը,

— Ինչո՞ւ ատանկ կըսես, կընիկ, օր մը չատ կը կորսնցնեմ, օր մը քիչ, տարեգլխուն իրար կը բռնէ :

* * *

Ֆրանսայէն Բօֆօր կելլայ, Նգիպտոսէն բամպակ, Չինաստանէն թէյ, Ռուսաստանէն խալիւար, Իգմիրէն թուղ և դիւրամատոյց կիներէն . . . հայ :

Ազօրին ալիւր կը հայթայթէ անօթութիւնը՝ գողերը և Աքեայի աքսորը՝ . . . աղգային երեսփոխաններ :

C'est charmant.

* * *

Խնչ բանէ չինելու է կօշիկի մը ներքանները որ շատ
դիմանան :

— Կնկան լեզուէ :

— Ինչո՞ւ

— Որովհետեւ չի մաշիր :

* * *

Սէրը կոյր ըլլալուն համար չէ՞ որ շատ մը էրիկներ
չեն տեսներ նոյն իսկ գլուխնուն վրայ բուսած ճղիկները :

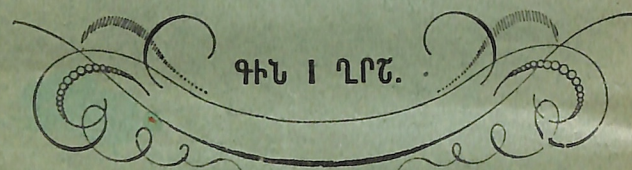


104

104

104

5453



2013

